

salvador aznar-benitah

XAVIER GÓMEZ

Les investigacions d'Aznar-Benitah sobre el rellotge biològic de les cèl·lules mare han ajudat a comprendre com es regeneren els teixits al cos humà

JOSEP CORBELLA
Barcelona

Salvador Aznar-Benitah encara recorda com el va mirar el seu professor de química quan tenia quinze anys i li va dir que faria el batxillerat de ciències. "Em va mirar com si m'hagués tornat boig. Ciències, tu? Perquè fins a 2n de BUP jo suspenia física i química de forma invariable".

Vint-i-quatre anys després Aznar-Benitah s'ha convertit en un dels científics espanyols amb més projecció internacional. Els seus estudis sobre el rellotge biològic de les cèl·lules mare han ajudat a comprendre com es regeneren els teixits sans al cos humà. I han aclarit per què, quan es pertorba el rellotge de les cèl·lules mare, s'accelera l'envelliment i s'eleva el risc de càncer.

Nascut a Mont-real (Canadà) el 1975, Aznar-Benitah té la doble nacionalitat espanyola i canadenca. És investigador Icrea a l'Institut de Recerca Biomèdica de Barcelona (IRB). I acaba de ser guardonat amb el premi Banc Sabadell d'investigació biomèdica que, amb una dotació de 50.000 euros, és el premi de biomedicina més important que s'atorga a científics espanyols.

Quan se li pregunta com va aconseguir un noi que suspenia física i química convertir-se en un científic com ell, explica que l'èxit en ciència té tres ingredients principals. Passió, esforç i sort.

"La passió per la biologia la tinc des de petit", recorda. "A l'hora del pati, quan tenia set anys, posava formigues, escarabats i qualsevol bestiola que trobava en capses de llumins i després me les enduia a casa. Feia

tornar boja la meua mare amb tantes bestioles". Li agradava deixar passar les hores i veure què passava a les capses de llumins, encara que l'objectiu de l'experiment era més esportiu que científic. "Deixava tancats els animals i normalment al final només en quedava un. M'agradava veure qui guanyava".

Però la passió no permet arribar gaire lluny en una carrera ci-

ballava fins tan tard, de vegades anava al laboratori del costat a robar enzims que em feien falta per als experiments. Quan vaig acabar la investigació els ho vaig dir: "Escolta, que si en els últims mesos creus que has gastat molts enzims, he estat jo; ho sento, és que, si no, no hauria pogut acabar la tesi".

Va ser quan estava fent el doctorat que va tenir el seu primer

mi la pell. "Encara recordo el moment que vaig veure per primera vegada al microscopi el resultat d'inactivar la proteïna a les cèl·lules mare de la pell. Em va entrar taquicàrdia. Va ser una barreja de nervis i alegria i alleujament en adonar-me que la feina que havia fet fins aleshores no havia estat en va i que m'havia dut a una bona pista".

Hí ha un quart ingredient a la

En saber que el Centre de Regulació Genòmica (CRG) de Barcelona buscava científics per crear i dirigir nous grups d'investigació, es va presentar pensant que no l'agafarien: "Només volia donar-me a conèixer per si més endavant buscaven algú amb el meu perfil".

Però el van agafar al primer intent i es va incorporar al CRG el 2007. Sis anys més tard va passar a l'IRB malgrat tenir ofertes de Cambridge (Regne Unit), Berlín (Alemanya), Toronto (Canadà) i Stanford (EUA). Va decidir quedar-se a Barcelona perquè les condicions que té per investigar a l'IRB "són tan bones com en qualsevol altre lloc".

"Ara ja no em quedo fins a les dotze al laboratori", aclareix. Amb dos fills petits, "m'agrada veure'ls, banyar-los abans del sopar i m'organitzo per poder compaginar-ho".

També s'organitza per no abandonar les seves grans aficions: l'activitat física (és cinturó negre de karate, encara que ara es dedica a córrer al migdia, cosa que l'ajuda a tenir el cap més clar i treballar millor a la tarda); la literatura ("vaig estar a punt d'estudiar literatura en lloc de biologia, però vaig pensar que sempre podria llegir pel meu compte i que la biologia molecular, si no me l'explicaven, jo sol no l'entendria"); i sobretot la música (té quatre guitarres elèctriques, una d'acústica, i va muntar un grup amb Lluís Morey, investigador de cèl·lules mare del CRG). I "per celebrar el premi del Banc Sabadell, estic pensant a fer-me un regal". Una altra guitarra? "Sap aquestes elèctriques que tenen caixa de ressonància? Doncs una d'aquestes".

El científic que va triar Barcelona

EL GUANYADOR DEL PREMI BANC SABADELL VA FITXAR PER L'INSTITUT DE RECERCA BIOMÈDICA DESPRÉS DE REBUTJAR OFERTES DE CAMBRIDGE, BERLÍN, TORONTO I STANFORD

entífica si no s'acompanya d'esforç. "Durant la carrera, al Canadà, vaig estudiar el que no està escrit", explica. "I després, durant el doctorat, a l'Institut d'Investigacions Biomèdiques a Madrid, no recordo gairebé cap cap de setmana que no treballés. Sortia del laboratori a les dotze o a la una de la matinada i cobrava una misèria, però m'ho passava bé amb el que feia. L'avantatge de fer allò que t'encanta és que li poses molt esforç. I com que tre-

cop de sort. Va descobrir una interacció fins aleshores insospitada entre proteïnes involucrades en diferents menes de càncer. Això li va permetre publicar diversos articles científics abans d'acabar la tesi i li va obrir les portes del laboratori de Fiona Watt —una líder mundial en cèl·lules mare— a l'Institut d'Investigació de Londres. Allà va tenir un segon cop de sort quan va descobrir que la proteïna RAC1 és imprescindible perquè es for-

recepta de l'èxit científic d'Aznar-Benitah, que ell no en presumeix però que els seus col·legues l'hi reconeixen. Té visió estratègica per fer preguntes importants i triar bé els problemes que investiga.

Per exemple: "En acabar la tesi em vaig adonar que, per comprendre el càncer, havia d'entendre com funcionen els teixits i no només les cèl·lules individuals; per això vaig començar a investigar en cèl·lules mare".